

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 14. aprila 1875.

Obseg: Razglas za lov pomladanskih broščev (kebrov) na Kranjskem. — Priporočilo valivnic za koristne tičice na drevesih. — Stelja in gnoj. (Dal.) — Podporno društvo za gimnazijalce. — Odkodi ima Kranjska dežela svoje ime? (Konec.) — „Skutnik = skupnik“. (Dal.) — Zemljica. — Iz deželnih zborov. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Razglas

za lov pomladanskih broščev (kebrov) na Kranjskem.

Družba kmetijska Kranjska ima še 75 gold. razdeliti za lov in pomoritev pomladanskih broščev.

Kdor je naložil en mernik ali več tega mrčesa, naj jih popred s kropom poparjene in umorjene nese predstojniku kmetijske podružnice svojega okraja ali županu svoje soseske ali pa fajmoštru svoje fare, da jih zmeri, koliko jih je, in to potem brž družbi kmetijski v Ljubljano naznani. Kmetijska družba plačuje zvrhoma polni mernik po 30 krajcarjev, dokler jej ne poide gori imenovanih 75 gold.

Gospodje predstojniki kmetijskih podružnic, fajmoštri in župani se tedaj vljudno prosijo, ta mali trud na korist domačemu kmetijstvu na se vzeti; naloženi brošči ostanejo njihova lastnina; brošči so, kar se jih ne dá kuretni pozobati, prav dober gnoj.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 4. aprila 1875.

Priporočilo valivnic za koristne tičice na drevesih.

Po več deželah in to celó po priporočilu vladnem skrbijo umni posestniki vrtov za to, da si privabijo tičkov na svoje vrte, ki drevje obirajo gosenic.

V ta namen služijo majhne lesene hišice, ki imajo večje ali manjše luknje, skozi katere tičice v to hišo notri in ven morejo, ter si ondi gnjezdica napravijo. Te hišice — valivnice (Nistkästchen) zato imenovane — se z dratom pripno na drevesa.

Ker je prišel čas, da zopet slišimo mile pevalice, ki nam z drevja trebijo požrešne gosenice, pri nas pa po družih deželah zeló razširjene valivnice so še malo znane, jih našim gospodarjem živo priporočamo, tem več, ker so dober kup (po 25 krajc.), pa jih tudi vsak gospodar lahko sam naredi, če je le enkrat eno videl.

Pripno se z dratom te valivnice na tako drevje, ki je z vejami dobro obraščeno, pa ne golo; obesijo naj se pa zmirom tako, da je luknja teh tružic proti solnčnemu izhodu obrnjena, nikoli pa ne proti severu; vsako spomlad se morajo tružice očediti nesnažnih gnjezd prejšnjega leta.

Kdor hoče take valivnice videti, naj jih pride gledat v pisarnico kmetijske družbe v Ljubljani, če si jih pa hoče kar naravnost naročiti, naj se obrne na Dunaj do gosp. Friceta Zeller I. Postgasse Nr. 20.

Stelja in gnoj.

(Dalje.)

§. 26. Če stelja gnoj pomnoži?

Potreba je, da čisto v nič denem in osramotim izgovor, ki se velikrat sliši v prid stelje. Pravijo namreč: če tudi nekoliko gnojnice odteče, vendar stelja zmiraj pomaga, ker prst pomnoži. Ljubi kmetovalec! V teh besedah je vsaka črka laž. Nobena stelja, ki je iz zemlje izrastla, ne more prsti na njivi ne za en sam lot pomnožiti. Da to spoznaš, moramo v stelji dve reči razločiti, namreč to, kar zgori, in pepel, ki ostane. 1000 liber stelje dá k večjemu 50 liber pepela. No, povej mi, ako 50 liber pepela na njivo potrosiš, za koliko pač bodeš zemljo pomnožil? Naj ti povém: z vsemi 50 librami nisi ne za en lot zemlje pomnožil. Kako to? Kakor koso ali srp zavijtiš, vzameš z žetvijo proč vsih 50 liber pepela in morebiti še več. Kaj ti tedaj ostane? Kar je gorljivega v stelji, kar je res glavna množina vsega, pa vendar prsti tudi ne pomnoži, temuč se zgubi s segnitjem ravno tako, kakor s sežganjem. Gnjenje sicer počasi in naredi se iz stelje puhlica (humus), ki je res polju prav koristna, pa tudi puhlica poslednjič segnjije več ali manj naglo, posebno v ješči zemlji in ne ostane čisto nič več od nje. Iz tega sledi, da s steljo, kakor s slamo se hmota ali masa zemlje čisto nič pomnožiti ne more. Korist je v tem, da se dela puhlica, ki pa več koristi njivam kakor travnikom.

§. 27. Drugi nadomestovalni snutek.

Drugi nadomestek bi bilo izvažanje velike sile gnijila, zlasti iz človeških stranišč, kuhinjskih odpadkov in smeti iz mest na deželo, na kmete. Prava ravnomera v gospodarstvu bi se s tem dosegla, ako bi se tiste snove, tiste reči, kakor gnoj zopet izvažale na kmete, od koder so prišle v mesta kakor živež. Za zdaj to pač ostane le dobra misel, dokler ne doženemo do tega, da se bodo gnojne tvarine po mestih tako predelovale, da se bodo mogle cenó in brez pridržka daleč narazen razvažati. Nekaj pa se more tudi sedaj že storiti. Vse kosti, pérje, dlaka, volnate cunje, usnjeni odpadki, posušena kri, pepel in sicer tudi izluženec (izluženi pepel),